

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์

เขต 3*

GUIDELINES FOR DEVELOPING LEARNING MANAGEMENT WITH INTERNAL SUPERVISION OF COACHING IN SCHOOLS UNDER THE SURIN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

นนธิศักดิ์ นกไธโล¹, ทรงเดช สอนใจ² และ ประภาพร บุญปลอด³

Nontisak Nak-lai¹, Songdet Somjai² and Prapaporn Boonplod³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

¹⁻³Surindra Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: nonnontisak@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา และ 3) เพื่อประเมินแนวทางแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวนรวม 288 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดแบบการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ใน

* Received 15 August 2024; Revised 24 August 2024; Accepted 29 October 2024

ระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา พบว่า ด้านวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือการเตรียมการก่อนชี้แนะ ส่วนการสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ภายใต้องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในแบบชี้แนะ 4 กระบวนการ สรุปได้แนวทางการพัฒนา 37 แนวทาง

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, นิเทศภายในแบบชี้แนะ, ประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: (1) To study the level of current condition, desired condition and the Priority Needs Index of guided internal supervision in schools; (2) To study the guidelines for developing learning management with guided internal supervision in schools; and (3) To evaluate the guidelines for developing learning management with guided internal supervision in schools. The sample used in the research consisted of 288 school administrators and teachers, which were obtained by determining the size using Simple Random Sampling by drawing lots according to the sample size and interviewing 10 experts by using purposive election. The instruments used to collect data were questionnaires with a 5 -level rating scale, an interview form, and an evaluation form. Data were analyzed by finding frequency, mean, and standard deviation.

The research results were found as follows:

1. The current level of internal supervision and guidance in schools was overall at a moderate level. The overall desirable condition of guided internal supervision in schools was at the highest level. The necessary needs of internal

supervision in schools were found to have the highest necessary needs for action planning and guidance, followed by preparation before giving advice. As for the reflection, follow-up and evaluation of guidance, it was found that there was the lowest need value.

2. The guidelines for developing learning management with guided internal supervision in schools obtained from interviews with 10 experts under the elements of 4 guided internal supervision processes. In summary, there are 37 development guidelines.

3. The results of the evaluation of guidelines for developing learning management with guided internal supervision in educational institutions. It was found that overall it was at the highest level.

Keyword : Guidelines for Developing, Internal Supervision of Coaching, Primary Education

บทนำ

การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching Supervision) เป็นนวัตกรรมการนิเทศแนวใหม่ที่นักวิชาการให้การยอมรับและนำมาเป็นเครื่องมือในการนิเทศ ช่วยให้ครูผู้สอนได้สะท้อนการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้ครูทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและให้ความสำคัญในเรื่องความร่วมมือในการทำงานระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในฐานะที่เป็นหุ้นส่วน (Partner) ในการทำงานร่วมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งเป็นการพัฒนาครูที่ไม่เร่งรัดแต่เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เน้นการใช้คำถามในการกระตุ้นให้คิด ผู้นิเทศมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนไม่ใช่ผู้ประเมิน เป็นการนิเทศที่ช่วยให้ผู้รับการนิเทศจัดการปัญหาในการทำงานโดยมุ่งความสนใจไปที่นักเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่คาดหวัง และทำให้ผู้รับการนิเทศได้ค้นพบศักยภาพที่ดีในการทำงานด้วย จึงเห็นว่าการนิเทศโดยกระบวนการชี้แนะเป็นเทคนิคการนิเทศแนวใหม่ที่ทำให้ครูให้ความสำคัญกับการนิเทศของศึกษานิเทศก์เพิ่มขึ้น ยอมรับการนิเทศและพึงพอใจการนิเทศและสิ่งสำคัญที่เป็นผลกระทบตามมาหลังจากที่ครูได้รับการนิเทศได้แก่ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้กับครูที่มีการเตรียมความพร้อม มีแผนการเรียนรู้

และมีเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้และพึงพอใจการจัดการเรียนรู้ของครูและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และสามารถคลายความกดดันที่ครูผู้สอนมีต่อการนิเทศภายในได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการสู่การปฏิบัติในการพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐานหลักสูตร มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต มีผลงานตามจุดเด่นของตนเอง ด้านคุณภาพวิชาการ กล่าวคือ ครู มีความรู้เรื่องหลักสูตร จัดการเรียนรู้คุณธรรม ออกแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ Active learning วัดผลประเมินผลในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน และประเมินตามสภาพจริง (AAL/ AFL/ AOL) จัดสภาพบริบทให้เอื้อกับการจัดการเรียนการสอน พัฒนาตนเองในเรื่องความรู้ ความสามารถด้านภาษาไทย ด้านภาษาอังกฤษ และมีผลงาน ตามหลักคิดคุณภาพครูสู่คุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เป็นผู้บริหารมืออาชีพและเน้นการนิเทศภายใน ตามหลักคิดคุณภาพอยู่ที่ห้องเรียนโรงเรียน มีจุดเด่น มีเอกลักษณ์ มีหนึ่งผลงาน หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม แต่สภาพปัจจุบัน จะพบว่าโรงเรียนในสังกัดจัดการนิเทศภายในโรงเรียนยังไม่ชัดเจน มักจะเป็นการให้คำปรึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนางานวิชาการในภาพรวมของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนจะเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียนมากที่สุด หากบุคลากรในโรงเรียนได้ร่วมคิด ร่วมวางแผนและจัดการนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนางานที่สอดคล้องกับ สภาพปัญหาของโรงเรียน ดังนั้นการนิเทศภายในโดยใช้การสอนแนะหรือสอนงาน (Coaching) เป็นวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษาได้ดีกว่าการนิเทศแบบทั่วไป เพราะผู้บริหารหรือครูที่รับผิดชอบตรงดูแล มีการให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางให้กับผู้รับการนิเทศ มีการสอนแนะเป็นตัวอย่างพร้อมทั้งประเมินติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา ผู้ถูกสอนแนะเองก็จะตระหนักถึงความสามารถของตนเองและช่วยให้ได้รู้ตัวตนมีศักยภาพอะไรบ้าง เป็นการปลดล็อกข้อจำกัดในตัวเอง เพื่อจะได้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการช่วยให้ผู้ถูกสอนแนะได้เรียนรู้ เป็นการส่งเสริมกระตุ้น และผลักดัน ให้ได้เรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และสามารถที่จะทำได้ด้วยตนเอง มากกว่าการมานั่งสอนกันที่ละชั้นที่ละตอนไม่เกิดการลองผิดลองถูก การสอนงานเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดเสียหายและเวลาการทำงานเกิดการถ่ายทอดงานและเทคนิคการปฏิบัติงานจากหัวหน้าไปสู่ผู้ร่วมทีมงานช่วยให้เกิดความรู้ในการ

ทำงาน สามารถปรับปรุงงานให้ดีขึ้นซึ่งจะมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนใหม่ คุณภาพยิ่งขึ้น มีคุณลักษณะตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนได้รับแนวทางในการพัฒนาตนเองในด้านการเรียนการสอนและด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ ขอบข่ายการนิเทศที่หลากหลาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็น ข้อมูลและแนวทางในการจัดทำแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบ ชี้แนะในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศ ภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 โรงเรียน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธี สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2566 แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 144 คน และครู จำนวน 144 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 288

คน การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อทำหน้าที่ในการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ตลอดจนให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อความสำเร็จของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ และการกำหนดเนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเครื่องมือการวิจัยเพื่อนำมาประยุกต์ใช้

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาตามข้อ 1 ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมขอบข่ายการดำเนินงานเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แล้วกำหนดคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัย

4. ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทั้งความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้านรูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ของข้อ

คำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไข และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากนั้นนำมาปรับปรุงสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องถูกต้องและสมบูรณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่าน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 ท่าน

6. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

7. ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 30 ชุด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการจับสลาก

8. นำซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 แบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปร มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 ชุด โดยผ่านระบบรับส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ และ QR CODE หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวนทั้งสิ้น 144 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และจัดลำดับความ

ต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distributions) ค่าร้อยละ (Percentages) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ข้อ	กระบวนการการนิเทศภายในแบบชี้แนะ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับการนิเทศ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการนิเทศ
1	การเตรียมการก่อนชี้แนะ	2.85	0.90	ปานกลาง	4.47	0.60	มาก
2	วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ	2.86	0.84	ปานกลาง	4.61	0.54	มากที่สุด
3	การดำเนินการชี้แนะ	2.98	0.84	ปานกลาง	4.62	0.55	มากที่สุด
4	การสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ	3.01	0.86	ปานกลาง	4.59	0.59	มากที่สุด
รวม		2.93	0.86	ปานกลาง	4.57	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.93$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ ($\bar{x} = 3.01$, S.D. = 0.86) รองลงมาด้านการดำเนินการชี้แนะ ($\bar{x} = 2.98$, S.D. = 0.84) ด้านวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ ($\bar{x} = 2.86$, S.D. = 0.84) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการเตรียมการก่อนชี้แนะ ($\bar{x} = 2.85$, S.D. = 0.90)

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการชี้แนะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.55) รองลงมาด้านวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ อยู่ในระดับ

มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.61, S.D. = 0.54) ด้านการสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการเตรียมการ
ก่อนชี้แนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.47, S.D. = 0.60)

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้จากการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ภายใต้องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในแบบชี้แนะ 4
กระบวนการ สรุปได้แนวทางการพัฒนา 37 แนวทาง โดยเรียงลำดับตามค่าดัชนีความต้องการ
จำเป็นจากมากไปน้อย คือ วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ การเตรียมการก่อนชี้แนะ การดำเนินการ
ชี้แนะ และการสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ ตามลำดับ

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะ
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า มีความ
เหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วย การนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การเตรียมการก่อนชี้แนะ	4.53	0.60	มากที่สุด	4.57	0.56	มากที่สุด
2. วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ	4.74	0.44	มากที่สุด	4.69	0.47	มากที่สุด
3. การดำเนินการชี้แนะ	4.70	0.54	มากที่สุด	4.68	0.55	มากที่สุด
4. การสะท้อนผล ติดตามผลและการ ประเมินผลการชี้แนะ	4.78	0.42	มากที่สุด	4.75	0.44	มากที่สุด
รวม	4.69	0.53	มากที่สุด	4.67	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วย
การนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.69, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การ
สะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ ($\bar{x}$ 4.78, S.D. = 0.42), วางแผน

ปฏิบัติการชี้แนะ ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.44), การดำเนินการชี้แนะ ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.54) และการเตรียมการก่อนชี้แนะ ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.44), วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ $\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.47), การดำเนินการชี้แนะ ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.55) และการเตรียมการก่อนชี้แนะ ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ภายใต้องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในแบบชี้แนะ 4 กระบวนการ ได้แก่ 1) การเตรียมการก่อนชี้แนะ 2) วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ 3) การดำเนินการชี้แนะ และ 4) การสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ สรุปได้แนวทางการพัฒนา 37 แนวทาง โดยในขั้นการเตรียมการก่อนชี้แนะ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชี้แนะให้กับคณะทำงาน ส่งเสริมและพัฒนาจนเกิดความเชี่ยวชาญในทุกๆ ด้าน เช่น การประชุมทางวิชาการ การศึกษาดูงาน หรือแลกเปลี่ยนการเรียนรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบชี้แนะ รองลงมาคือผู้ชี้แนะเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความรู้ความสามารถ มีการจัดการเรียนการสอนที่ประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ เช่น หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าระดับสายชั้น เป็นต้น ในส่วนของวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ สิ่งที่สำคัญที่สุดในขั้นตอนนี้คือผู้ชี้แนะพูดถึงเป้าหมายและผลลัพธ์จากการชี้แนะเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน รองลงมาคือเริ่มประชุมบุคลากรต่างๆที่เกี่ยวข้อง ให้ร่วมกันวิเคราะห์หาปัญหาในการพัฒนา ความจำเป็นในการชี้แนะ และในขั้นตอนการดำเนินการชี้แนะ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการกำหนดปฏิทินในการชี้แนะอย่างชัดเจนและดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามกระบวนการที่วางไว้ รองลงมาคือผู้ชี้แนะเยี่ยมชั้นเรียน สอบถาม สังเกต ประเมินผล และสะท้อนผลให้ผู้รับการชี้แนะทราบ เพื่อพัฒนา และในขั้นการสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการจัดทำคู่มือ

คำแนะนำ และคำชี้แจง สร้างแบบรายงานผลให้กับผู้ชี้แนะเพื่อเป็นแนวปฏิบัติเดียวกันและเป็นระบบ รองลงมาคือผู้รับการชี้แนะรวบรวมการบันทึกผลการชี้แนะในแต่ละครั้ง และสรุปผล ดังนั้นเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 นี้แล้ว จะทำให้ทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียนด้วย

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ, การดำเนินการชี้แนะ, วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ และการเตรียมการก่อนชี้แนะ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ขาดทีมงานหรือคณะทำงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการเป็นผู้ชี้แนะ การเลือกใช้เครื่องมือในการนิเทศยังไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้รับการชี้แนะแต่ละคน ขาดการติดตามดูแลผู้รับการชี้แนะอย่างใกล้ชิดขณะปฏิบัติงาน และการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศเสนอผู้บริหารและหัวหน้างานไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ดำเนินการร่วมกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สันติ อุดคำ (2560) ที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของขั้นตอนของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีขั้นตอนของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การเตรียมการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ และ 4) การติดตามและประเมินผล ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การดำเนินการชี้แนะ, วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ, การสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะและการเตรียมการก่อน

ชี้แนะตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา ต้องการทีมงานหรือคณะทำงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการเป็นผู้ชี้แนะ ต้องการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาระหว่างผู้ชี้แนะ ผู้รับการชี้แนะและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงาน การดำเนินการนิเทศภายในแบบชี้แนะตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ร่วมกัน ต้องการให้ผู้ชี้แนะมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานและต้องการพัฒนาการนิเทศภายในแบบชี้แนะให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทรแสง เทียงธรรม (2563) ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบของการนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย คือ ได้แก่ 1) วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ 2) การเตรียมการก่อนชี้แนะ 3) การดำเนินการชี้แนะ และ 4) การสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตระหนักถึงความสำคัญของด้านวางแผนปฏิบัติการชี้แนะที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด การวางแผนปฏิบัติการชี้แนะที่ดีจะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการนิเทศแบบชี้แนะตามที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงให้ความสำคัญในการร่วมกันวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทรแสง เทียงธรรม (2563: 97) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ กำหนดขั้นตอนการนิเทศ และสันติ อุดคำ (2560: 75) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า การวางแผนการนิเทศ มีดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในแบบชี้แนะ 4 กระบวนการ 1) ด้านการเตรียมการก่อนชี้แนะ พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชี้แนะให้กับคณะทำงาน ส่งเสริมและพัฒนาจนเกิดความเชี่ยวชาญในทุกๆ ด้าน ผู้ชี้แนะเป็นผู้ที่สื่อสารได้อย่างเหมาะสม ควรร่วมกันวิเคราะห์สภาพบริบทของโรงเรียน ประชุม ระดมความคิดเห็นร่วมกัน สสำรวจวัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับ

การชี้แนะ ประเมินความรู้และความสามารถของผู้รับการชี้แนะในแต่ละเรื่องก่อนการชี้แนะ ทำความรู้จัก สอบถาม พูดคุย ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องส่วนตัว แรงบันดาลใจ เพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีและการไว้วางใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงอ้อย ไชยดี (2564: 126-127) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า องค์ประกอบด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ ประกอบด้วย การสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ การศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน และปัญหา การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมาย และการจัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลจากการเตรียมการก่อนการชี้แนะและการวางแผนร่วมกันในการออกแบบเครื่องมือ มาร่วมกันเลือกให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้หรือความสนใจในการพัฒนาการจากการชี้แนะ นำผลจากการเตรียมการมาออกแบบเครื่องมือให้เหมาะสม ชัดเจน และครอบคลุมกับการชี้แนะของแต่ละบุคคล ประชุมร่วมกันระดมความคิดเพื่อสร้างเครื่องมือตามความต้องการในการรับการชี้แนะของแต่ละบุคคล และจัดทำเครื่องมือและคู่มือสำหรับการนำไปใช้ของผู้ชี้แนะ ผู้ชี้แนะพูดถึงเป้าหมายและผลลัพธ์จากการชี้แนะเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ประชุมบุคลากรต่างๆที่เกี่ยวข้อง ให้ร่วมกันวิเคราะห์หาปัญหาในการพัฒนา ความจำเป็นในการชี้แนะ ร่วมกันสรุปเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาร่วมกันให้ชัดเจนในการชี้แนะ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนีย์ ดอกดวง (2560: 69-70) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 1) สถานศึกษามีการวางแผน วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการนิเทศภายในโรงเรียน กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการของการนิเทศ 2) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้นิเทศ และประชุมคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อชี้แจงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 3) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในที่อำนวยความสะดวกด้านเวลา เพื่อดำเนินการในกระบวนการนิเทศมีความต่อเนื่อง 4) สถานศึกษาวางแผน สนับสนุนด้านต่างๆ เช่น งบประมาณสถานที่ และการอบรมให้ความรู้กับผู้นิเทศ ด้านเทคนิค และกระบวนการการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 5) สถานศึกษาจัดทำคู่มือ แนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 3) ด้านการดำเนินการชี้แนะ พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการกำหนดปฏิทินในการชี้แนะอย่างชัดเจนและดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามกระบวนการที่วางไว้ ผู้ชี้แนะควรเยี่ยมชั้นเรียน สอบถาม สังเกต

ประเมินผล และสะท้อนผลให้ผู้รับการชี้แนะทราบ เพื่อพัฒนา ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับการชี้แนะ
 ปรึกษาปัญหาในการปฏิบัติการชี้แนะจนกว่าจะเข้าใจและให้กำลังใจขณะลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน
 ติดตามการชี้แนะจนแน่ใจว่าผู้รับการชี้แนะสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ครบถ้วน ร่วมกันสรุปจุดเด่น
 จุดด้อย และนำผลการชี้แนะมาปรับปรุง พัฒนาและนำไปใช้ในครั้งถัดไป มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 ตลอดเวลา เพื่อให้มีความรู้ แนวปฏิบัติ และวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนา รับฟังความคิดเห็น
 จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการชี้แนะและเปิดโอกาสให้ผู้รับการชี้แนะได้ร่วมอภิปรายผล ควรมีการ
 แจ้งวัตถุประสงค์ของการนิเทศทุกครั้ง มีโครงการ แผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นขั้นตอน แต่งตั้ง
 คณะทำงานเพื่อให้ทราบความรับผิดชอบและหน้าที่ และดำเนินการตามแผนและกำกับติดตาม
 อย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทรแสง เทียงธรรม (2563: 115-119) ที่ศึกษาเรื่อง
 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ขั้นตอนการนิเทศภายในแบบชี้แนะ ประกอบด้วย
 กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด กำหนดขั้นตอนการนิเทศ กำหนดบทบาทในการนิเทศ และ
 ดำเนินการนิเทศตามแผนที่วางไว้ และ 4) ด้านการสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการ
 ชี้แนะ พบว่า ควรส่งเสริมการจัดทำคู่มือ คำแนะนำ และคำชี้แจง สร้างแบบรายงานผลให้กับผู้
 ชี้แนะเพื่อเป็นแนวปฏิบัติเดียวกันและเป็นระบบ ผู้รับการชี้แนะควรรวบรวมการบันทึกผลการ
 ชี้แนะในแต่ละครั้ง และสรุปผล ผู้ชี้แนะควรกำกับติดตามและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสรุปของ
 ผู้รับการชี้แนะ กำหนดวันเวลาในการสรุปรายงานให้ชัดเจนและรายงานผลตามปฏิทินที่ร่วมกัน
 วางแผนการชี้แนะ ข้อมูลการรายงานผลต้องเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ มีหลักฐานและสามารถ
 ตรวจสอบได้ เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับโรงเรียน
 เครือข่าย และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ เว็บไซต์ของสถานศึกษาและ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณิภา ไชยมาตย์ (2560: 81-82) ที่
 ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ด้านการติดตามและ
 ประเมินผลการนิเทศ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การประเมินความพึงพอใจของบุคลากรในโรงเรียนที่
 มีต่องานและเพื่อนร่วมงานในการดำเนินการนิเทศ 2) สังเกตการณ์รับรู้และทดสอบความเข้าใจ
 ของครูเป็นระยะๆ มีการสอนแนะเพิ่มเติมหากพบว่ายังมีข้อบกพร่องในการทำงาน 3) ติดตามการ
 สอนแนะจนแน่ใจว่าครูสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องครบถ้วน 4) การสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผล
 ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม ความถูกต้องของสาระสำคัญในการนิเทศ 5) ประเมินผล
 การนิเทศและพัฒนากการนิเทศต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการนิเทศ

6) การประเมินผลการนิเทศภายในพิจารณาจากการพัฒนาครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีการประเมินผลความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรในการนิเทศ 7) การสรุปผลการดำเนินการมีการใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุง และเผยแพร่ชื่นชมผลงานในโรงเรียน 8) รายงานผลการประเมินต่อผู้บริหารโรงเรียนรายงานการประเมินผลเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน 9) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันความรู้กันตลอดเวลาเกิดทีมผู้เชี่ยวชาญที่หลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง 10) มีการประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายในแบบสอนแนะประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในและแจ้งให้ครูบุคลากรได้ทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหาและผลสำเร็จของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การประเมินแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สิ่งนี้ถือเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา นโยบายและกลยุทธ์การนิเทศภายในแบบชี้แนะอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ระดับสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา พบว่าด้านวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือการเตรียมการก่อนชี้แนะ ส่วนการสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุดในส่วนของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ภายใต้องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในแบบชี้แนะ 4 กระบวนการ สรุปได้แนวทางการพัฒนา 37 แนวทาง และผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดจากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านวางแผน

ปฏิบัติการชี้แนะ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจำเป็นด้านวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเลือกใช้เครื่องมือในการนิเทศได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้รับการชี้แนะแต่ละคน ดังนั้นการให้ผู้ชี้แนะมีการเลือกใช้เครื่องมือในการนิเทศมากกว่าหนึ่งเครื่องมือ และการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาระหว่างผู้ชี้แนะ ผู้รับการชี้แนะและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงาน สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ควรส่งเสริม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรให้ความสำคัญในการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา การสร้างเครื่องมือในการนิเทศที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการก่อนชี้แนะ วางแผนปฏิบัติการชี้แนะ การดำเนินการชี้แนะ และการสะท้อนผล ติดตามผลและการประเมินผลการชี้แนะ จำนวน 37 แนวทาง ควรนำไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 รูปแบบการพัฒนาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา เพื่อให้มีรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2.2 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกระบบ เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกในการนำไปเป็นส่วนประกอบในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 แนวทางแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการนิเทศภายในแบบชี้แนะในสถานศึกษา ในด้านวางแผนปฏิบัติการชี้แนะ ที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ว่ามีกระบวนการใด หรือองค์ประกอบใดที่สามารถพัฒนาการเตรียมการให้อยู่ในระดับสูงขึ้น และสามารถเกิดขึ้นได้กับสถานศึกษาทุกแห่ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทร์แสง เทียงธรรม. (2563). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ. ใน ปริญญาพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงอ้อย ไชยดี. (2564). การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับ สถานศึกษาสังกัดเทศบาล ภาควะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. ใน ปริญญาพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณภา ไชยมาตย์. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. ใน ปริญญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. (2566). รายงานผลการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สุรินทร์: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3.
- สันติ อุดคำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. ใน ปริญญาพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนีย์ ดอกดวง. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. ใน ปริญญาพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.